

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. CXCVIII. Perusina fideicommissi de Vinciolis. De eadem materia legitimi contradictoris, An scilicèt fideicommissarius, qui reperitur in possessione, sit talis hæredi hæredis gravati in iudicio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

Majus autem fundamentum scribentes in contrarium, quibus adherent decisiones, constituebant in defectu tertii requiriti non vitiosa possessionis, quam talem dicebant utpotè captam propria auctoritate, ex recepta propositione, quod fideicommissum capiendum est à manu hæredis, adeoq; etiam hæreditate iacente dari debeat illi curator, quo citato talis actus sequi debeat, ex deductis apud Gregor. & Adden dec. 206. cum aliis in hac notoria, & quotidiana propositione collectis in causâ decisionibus; Eo magis, quia licet dicta possessio capta esset de mandato iudicis attamen istud continebat clausulam sine præjudicio &c. adeoq; isto concurrente haberetur pro non concessa, tanquam conditionalis conditione non adimpleta, seu defecta. Verum istud fundamentum pro meo iudicio videbatur parum tutum, atque aliquo æquivoço laborare. Procedit enim in eo, qui nullum habens jus in hæreditate hæredis gravati, sed solum illud fideicommissi, istius ratione se in possessione intrudat, rectè sciens quod habere debeat aliquem contradicteorem, cum nemo decedat sine hærede, saltem fisco, ut erat casus de quo supra in Romana hereditatis de Spatis disc. 57. ac etiam in Romana de Cesis disc. 137. cum similibus enunciatis in Perusina disc. prox. sequenti; Secus autem ubi ille qui est fideicommissarius, est etiam legitimus hæres gravati, atque ex utroque titulo in statu bonæ fidei possessionem adipiscitur, cum tunc iuste credens se esse etiam hæredem non videtur quomodo unquam intrare debeat necessitas citandi se ipsum sive altera necessitas dandi curatorem hæreditati iacenti, quæ jam est adita & habet hæredem saltem bonæ fidei putativum.

Ideoque conclusiones, & doctrinæ, quæ super hoc plena manu cumulabantur per scribentes in contrarium, atque in decisionibus deducuntur, sunt veræ, sed nimium evidentem patiuntur fallaciam circa applicationem ad factum, super qua adeo frequentia sunt modernorum pragmaticorum æquivoca, quoniam totam vim, ac eruditionem constituentes in cumulo conclusionum, & doctrinarum non distinguunt criticum à palea, atque adeo frequenter accipitur quid pro quo, ut in proposito istius requiriti advenit etiam in dicta Perusina disc. sequenti.

Neglecto itaque isto prætenso vitio, restringebatur difficultas ad alia requisita ut supra; Circa quæ, tam in ista causâ, quam in dicta Perusina, & in aliis pluries advertibam, satis ea pendere ab isto ultimo requisito vitiosa, vel non vitiosa possessionis; Ubi enim verè adest vitium, tunc cum rigoribus juris circa dicta alia requisita procedendum videtur ad reprimentam licentiam committendi spoliū, ac se intrudendi hæreditate iacente in possessione propria auctoritate, ita malitiosè affectandi Fisci privilegium litigandi manibus plenis; Secus autem ista ratione cessante, cum tunc videatur nimius indiscretus rigor leguleicus, qui repugnat, ne dum canonica æquitate ponderata in his terminis in dicta disc. 184. part. 5. reser. sed etiam rationi naturali nutriendi istos inanes circuitus, ac longas, & calumniosas lites; Ideoque prudens nimiumque rationabilis videbatur dicta provisio, quod firmaretur status hæreditatis, dum revera possessio sincerè, atque in statu bonæ fidei apprehensa erat, neque divinari poterat istud testamentum in quo extraneus, & alienigena institutus esset; Reliqua verò, quæ longa serie deducebantur in ista causâ per scribentes hinc inde, percutiebant nudum factum circa identitatem, ac valorem bonorum distractorum, & existentiam, ac etiam

circa aliquas detractiones; Causa verò adhuc pendet, atque dum dicta possessio vitiosa reverà dici non potest, putabam moderato isto rigore demandari debere boni iuris inspectionem, ad instar eorum quæ habemus in spolio vel attentatis, an sint dolosa, & verè vitiosa, vel non, ut primo casu non autem secundo rigor intret.

PERUSINA.
FIDEICOMMISSI
DE VINCIOLIS

PRO

ELEONORA VINCIOLA

CUM

MARCHIONE COPPULO.

Casus decisus per Rotam pro Coppulo.

De eadem materia legitimi contradicteoris, An scilicet fideicommissarius, qui reperitur in possessione, sit talis hæredi hæredis gravati in iudicio possessorio.

SUMMARYM.

- 1 Falsiseries, l
- 2 Resolutiones causa.
- 3 De requisitis, quæ necessaria sunt, ut fideicommissarius dicatur hæredi legitimus contradicteor.
- 4 Quando iste rigor, seu distinctio inter possessorium, & petitorium attendi debeat, & quando non.
- 5 Quod in Rota non de facili datur calumnia circa processum, & orâmem iudicarium.
- 6 Circuitus inanis est evitandus præsertim attentâ æquitate canonica.
- 7 De casibus, in quibus rigorosè proceditur contra fideicommissarium, ut non sit legitimus contradicteor.
- 8 Quando hæredi hæredis gravati competat etiam manutentio, atque fideicommissarius sit legitimus contradicteor.
- 9 Quod possessio non esset vitiosa.
- 10 Vbi non adest inventarium, & constat de aliquibus alienationibus detractiones præsumuntur consumptæ, & non potest impediri immisso fideicommissaria.
- 11 Quando possit impediri per exceptionem fideicommissi antiquioris.
- 12 Fideicommissarius est legitimus contradicteor quando ei non possidenti non possit negari immissio.

Q9

DISC.

Cardin. Luca de Fideicom.

in Romana fideicommissi de Cestis, de qua pariter supra disc. 134. in cuius casu fideicommissarius certam notitiam habebat testamenti conditi per Cardinalem Casium ad favorem Domitillæ sororis, quæ etiam sine testamento erat legitima ab intestato succedens, absque eo quod fideicommissarius remorsus transversalis aliquid jus haberet, unde propterea talis possessio erat intrusiva & cum dicta mala fide, potissimè ea circumstantia accedente, quod constabat in facto fuisse apprehensam ipso Cardinali adhuc vivente, quamvis laborante in extremis.

Aliaque major circumstantia in eocasu accedebat, quod non agebatur de hoc possessorio ad ipsi cende, sed de altero magis privilegiato, misusque exceptiones boni juris admittente possessorio retinendæ competentè heredi morientis in vim clausulæ constituti per ipsum morientem cum solita clausula ex nunc pro tunc & præambula hora mortis, juxta factis bonam cautelam in codicillis adiectam ad favorem hæredis, ut patet ex d. decis. 993. Dunozer. Et quod magis privilegiatum iudicium retinendæ heredi morientis quandoque competere etiam solet in vim Statuti continuantis possessionem defuncti in hæredem, ut in proposito feudatarii non existentis legitimi contradicitoris hæredi ultimi possessoris, qui dicti Statuti beneficio juvari possit, deductum habetur in Placentina sub tit. de feudis disc. 42. & 104. Et generaliter de hoc Statuto continuativo Amat. resol. 39. Post de manu observ. 55. Camerata conf. 4. & lib. 1. apud quos concordantes ad fatietatem; Ideoque rationabiliter in prædictis vel similibus casibus ad praxim deducitur dicta rigorosa distinctio prædicari quoque solita in causis Bononiensibus ob nimis vehementem resistitiam illius Statuti juxta firmata in Bonon. fideicommissi vel successione de Barbetris 17. Maij 1651. & 11. Martij 1752. coram Albergato 10. Junij 1654. coram Bichio cum similibus, cum stante dicto Statuto, non ita de facili intret dicta ratio Canonica æquitatis.

Applicando autem ad rem, fideicommissum erat clarum & incontrovertibile, possessio verò nullatenus dici poterat vitiosa, sed iuste bonaque fidei capta, dum Eleonora erat etiam morientis legitima hæres non habens notitiam testamenti, ideoque non videbatur quomodo practicabilis esset conclusio prædicta, de qua in decisionibus super necessitate citandi hæredem, vel dandi curatorem hereditati jacenti, dum hæreditas erat jam plena à seipsa juxta eundem casum de quo disc. præced. deducendo in ista causa eadem, quæ ibi habentur, & consequenter verificabatur primum & tertium requisitum fideicommissi clari & possessionis non vitiosa.

Restringebatur ergo difficultas ad secundum requisitum competentis detractionum, quod pariter obtinere non videbatur, quoniam in ordine ad detractionem legitimam vel crediti totalis, cum confectum non esset inventarium, atque indubitanter constaret de pluribus alienationibus, de plano intrabat conclusio, de qua inter fideicommissarium & hæredem gravati amplius non dubitatur, cum sola dubitatio cadat cum tertio possessore titulo singulari translativo dominii, quod scilicet non docto de inventario & confectio de aliquibus alienationibus, intret præsumptio consumptionis detractionum tam legalium quam accidentalium, vel quod saltem ita reddita sint turbida & illiquida, quod retentionem parere non possint, neque retardare immisionem ex eodem remedio l. final. de edict. div. Adu. vel ex interdicto Salviani competentem fideicommissario, cui

Cardm. Luca de Fideicom.

propterea hæres quamvis possessor non dicitur legitimus contradicitor, juxta dist. nctionem, de qua in altera Perusina eorum eodem Cerro impress. dec. 39. par. 11. rec. quæ reputatur in materia magistralis, sapientissime in aliis canonizata, cum sit conclusio quotidiana, de qua pluries in sua materia subtit. de legitima & detractione. ideoque ubi etiam ordine inverso iste actor fuisset possessor & reus, Eleonora verò non esset posseditrix sed actrix, quæ istud possessorium interdictum intentaret, adhuc ipse hæres non esset ei legitimus contradicitor.

Minusque talis dici posset per aliam exceptionem superius insinuatam antiquioris fideicommissi Horatii patris Ludovici fideicommissentis, Tum quia in facto supponebatur constare, quod bona, super quibus potissimum erat controversia, acquisita essent ab ipso Ludovico secundo testatore, ideoque non spectarent ad hæreditatem primi testatoris, super quo causa Patroni hinc inde valde certabant, Tum etiam quia dictum antiquius fideicommissum erat dupliciter turbidum, ob detractiones scilicet Ludovico secundo testatori competentes ex persona propria & fratrum, Tum clarius, quoniam nullum in dicto testamento legebatur fideicommissum explicitum ac dispositivum ad favorem dicti Jacobi defuncti, cujus vocatio solum deducebatur ex eo quod esset filius in conditione positus, in quo recepta regula est pro non vocatione, Et quamvis eadem regula limitetur ex coniecturis, attamen quicquid sit, an adessent necne coniecturæ sufficientes de quo satis dubitari poterat, ad effectum, de quo agitur id sufficit, quoniam fideicommissum conjecturale semper dicitur turbidum non aptum retardare in possessorio, neque facere legitimum contradicitorum ut decis. 189. nu. 16. & 17. par. 7. rec. & bene in dicta Bonon. de Barbetris 19. Junij 1654. Bichio, sæpè in aliis canonizata; Ideoque exceptio antiquioris fideicommissi turbidi non est apta impedire immisionem agenti ex moderno fideicommissio claro, neque eum faciat legitimum contradicitorum, ut ceteris relatis Dunozer. dec. 910 & decis. 196. par. 1. recen. potissimè dum triplex turpitas concurrebat, scilicet circa ipsius fideicommissi substantiam, cui regula obstabat ut supra, Secundò circa bonorum identitatem, Tertio ob detractiones.

Quando autem fideicommissario non possidenti hæres esse non posset legitimus contradicitor ad impediendum immisionem, quamvis esset possessor, tunc multò magis & absque dubio fideicommissarius possessor erit ipsi agenti legitimus contradicitor, Tum ratione circuitus, qui ita nimis clarè inanis remanet, Tum etiam ex recepto principio, seu axioma, quod cui competit actio, multò magis competit exceptio Zuccard. in l. finali Cod. de edict. div. Adu. num. 346. Caputaquen. dec. 346. num. 4. lib. 2. bene Rota dec. 71. nu. 3 par. 1. rec. dec. 225. nu. 21. par. 7. dec. 263. nu. 11. par. 10. & in aliis.

**

Qq 2

IA-

I A N U E N .
F I D E I C O M M I S S I
S E V
C O N T R I B U T I .

*Responsum pro veritate suppressis
nominibus.*

De contributo ad debita & onera fidei-
committentis inter fideicommissa-
rium universalem, & fideicommissa-
rium particularem: sive inter fi-
deicommissarium particularem, &
haeredem universalem; Et remissive
de contributo inter plura fideicom-
missa, quæ per mortem unius pos-
sessoris diversis successoribus delata
sunt ad debita valide per possesso-
rem contracta sive ad alienationes
per eum factas.

S U M M A R I U M .

- 1 **F**acti series
- 2 **H**eres exigit a cohærede pro sua virili id quod solvit creditoribus hæreditariis.
- 3 **D**e natura inventarii, quid operetur, & quid importet ejus omisso.
- 4 **H**eres non conficiens inventarium non opponit cohæredi hunc defectum.
- 5 **Q**uid operetur omisso inventarii quoad fideicommissum particularem, & an pro sit legitimam non amittit, vel iura non confundit.
- 6 **D**e casu in quo pro sit legitimam non amittit, neque iura confundit.
- 7 **H**eres potest a creditoribus reportare cessionem iurum contra cohæredem pro rata pro qua non est heres.
- 8 **D**e conclusione quod pro debitis vel legatis, aut detractionibus non agitur ad bona fideicommissi particularis nisi in subsidium.
- 9 **D**e contributo inter plura fideicommissa remissive.

D I S C . C I C .

Ioannes Baptista, institutus Nicolao primo & Francisco secundo genitis, in quibusdam conspicuis bonis stabilibus particulare fideicommissum perpetuum cum ordine primogenituræ in ejus descendentiâ ordinavit; Cumque dictus Nicolaus tanquam primogenitus dictorum bonorum possessor pleraque credita hæreditaria, mediante translativa cessione, acquisisset, facto casu ejus mortis absque prole, scripto hærede extraneo, seu verius hæreditate jacente ad commodum creditorum, dicta bona jure primogenituræ transitum fecissent in Franciscum fratrem, atque contra istum dicti Nicolai de-

functi creditores super dictis bonis ad primogenituram spectantibus agerent ex persona eorum debitoris pro creditis ab ipso ut supra contra patrem suam reditatem quaeritis, qualiquod bona dicta primogenituræ subiecta ad eadem debita concurrerent per contributum & pro rata, Hinc hæreditatis sui, an scilicet dicto contributo locus esset vel potius bona dicto particulari fideicommissi subiecta, exempta essent a debitis hæreditariis per hæredes ex reliquis bonis dissolvendis vel etiam de proprio, stante inventarii omisso.

Respondi in prædicto Francisco duas distingas esse personas, Vnam hæredis universalem per debitoris in semisse, Alteram verò fideicommissi particularis, dictæque primogenituræ possessoris. Spectata prima persona, absolutum esse debitorum pro eius virili teneri ad præfata debita etiam nondum ac de proprio, dum nullum confectum inventarium, ut in specie cohæredis repetentis hærede pro sua virili id quod creditoribus particulari solvit etiam non reportata cessione, magis ista accedente ex regula, seu dispositione in l. pro hæreditariis C. de hæredit. act. & l. in omnibus ter. §. Celsus ff. samit. Erisi habetur per Bar. apud decis. 58. decis. 23 & 296 parti. 7. rec. & in dicit.

Neque præmissis obstat dixi quod contributum non esset inventarium, cum inter cohæredes non referat, Tum ex regula quod nemo opponit illum defectum, quo ipse laborat dum delictum tua compensatione tolluntur, Tum clarior est que in specie quod ut pluries advertitur in materia sub tit. de hered. & hæredit. jus novissimum fin. C. de jur. deliber. non alteravit dispositionem communis, neque hæredibus subtilis id quod de his dispositum erat, sed solum quia ob penam ad adeuntes hæreditates post annum datum de delib. randum subiacebant, solvendi de proprio bonis, & legata quæ postmodum detegi contingere, propterea sequebatur, quod hæreditates remanebant iacentes, hinc proinde dictum jus novissimum beneficium introduxit, quo mediante hæres reddatur ab isto periculo, Ideoque ubi hæres nescio uti negligit, tunc nullam incurrit penam aliqui male credunt sed solum sui non suffragia dicta lege novissima, cuius formam non servat, manet in terminis in quibus erat antea, unde potest magis communis ac hodie recepta, & ad ista conclusio est quod per inventarii omisionem legitima non amittitur, quia in effectu dictum jus novissimum nullam inducit penam, sed tunc capiamus hunc beneficium.

Hinc propterea, cum secluso hoc iure novissimo ex supra allegatis iuribus inuet inter hæredes contributum pro virili, consequenter omisso inventarii nihil in proposito operatur ut in specie dicti dis cohæredi de hoc defectu non opponatur, ut resp. lib. 2. var. cap. 72. n. 9. & 10. Caerim decis. 14. 7. Barrii de success. l. 1. tit. 9. nu. 9. & 10. Rot. in hæreditatis de Cavalieris 22. Martij 1630. coram Card. & me scribente in Fulginaten. fideicommissi 4. 1668. coram Bourlemont, edita in causa de qua supra disti. 73.

Spectata verò secunda persona fideicommissi particularis, absolutum crediti nullam esse actionem creditati vel creditoribus ex ejus jure actionem competere pro medietate, quoniam fideicommissum particulari regulatur jure legati, quod per debitorum non conficiens inventarium, ac insolidum solvendum est de proprio